

GERİLEME DÖNEMİ PADİŞAHLARI

Padıřahlar	Tarih
II. Mustafa	(1695 – 1703)
III. Ahmet	(1703 – 1730)
I. Mahmut	(1730 – 1754)
III. Osman	(1754 – 1757)
III. Mustafa	(1757 – 1774) (Kederinden öldü)
I. Abdülhamit	(1774 – 1789) (Kederinden öldü)
III. Selim	(1789 – 1807) Tahtan indirilerek öldürüldü.
IV. Mustafa	(1807 – 1808) öldürüldü

Gerileme dönemi Karalofça Antlaşması ile başlayıp Yaş Antlaşmasına kadar geçen süreyi kapsamaktadır.

II. Viyana bozgunundan sonra **Karlofça** ve **İstanbul Antlaşmaları'yla** (1700) büyük toprak kaybına uğranması, Osmanlı halkının devlet yöneticilerine olan güvenini sarsmıştı. Bu nedenle İstanbul'da çıkan bir ayaklanma ile II. Mustafa tahttan indirilerek III. Ahmet padişah oldu.

III. Ahmet öncelikle iç güvenliği sağlamaya önem vererek devletin ekonomik yapısını ve savunma sistemini güçlendirmeye çalıştı.

XVIII. YÜZYILDA OSMANLI İMPARATORLUĞU'NUN DIŞ İLİŞKİLERİ

XVIII. Yüzyılda Karlofça Antlaşması ile Osmanlı Devleti dış siyasette kaybettiği toprakları geri alabilmek için **Rusya, Venedik ve Avusturya** ile savaşlar yaptı.

Ayrıca bu dönemde doğuda **İran'daki** iç karışıklıklardan yararlanarak İran

ile de savaşlar yapılmıştır.

Fakat kaybettiği topraklar alınmadığı gibi yeni topraklar da kaybedilmiştir.

PRUT SAVAŞI

Bu dönemde Rusya, Çar I. Petro tarafından yönetiliyordu.

Sebepleri:

İsveç Kralı Şarlken'in **Poltova Savaşı**'nda Rus Çarı I. Petro'ya yenilerek yaralı bir halde Osmanlı imparatorluğuna sığınması üzerine Ruslar sınırdan Osmanlı topraklarına girdiler ve yakıp-yıkma hareketlerine giriştiler. Bunun üzerine Rusların

Balkan halklarını kışkırtıcı özellikleri de göz önüne alınarak Ruslara savaş açıldı. Yenilen Rusya ile bir antlaşma yapıldı.

Sadrızam **Baltacı Mehmet Paşa** Yeniçerilere güvenmemesi üzerine Ruslarla zayıf bir antlaşma yaptı.

Bu antlaşmaya göre:

- 1. Karlofça antlaşmasına göre kaybedilen Azak kalesi geri alındı.**
- 2. Ruslar İstanbul'da elçi bulunduramayacak.**
- 3. Lehistan krallığına karışmayacak ve İsveç kralının ülkesine dönmesi için yol açacaklardı.**

Nitekim daha sonra bu karara uyulmamıştı. Sadrazam da hatası yüzünden Padişah tarafından idam edilmişti.

Not: Bu başarı Karlofça ve İstanbul Antlaşmaları ile elden çıkan toprakların geri alınabileceği umudunu güçlendirmiştir. Ancak devlet adamlarının ileri görüşlü olmamaları Prut Antlaşması'ndan gereği gibi yararlanılmasını engellemiştir.

OSMANLI -VENEDİK İLİŞKİLERİ

Mora Yarımadası'nın Geri Alınması:

- Venedik; Ortadoks Mezhebi'nden olan Mora halkına karşı baskı uygulaması nedeniyle Osmanlılardan yardım istenmesi
- Venediklerin Akdeniz'deki Osmanlı gemilerine saldırması
- Karadağ halkını Osmanlılara karşı kışkırtması nedenlerinden dolayı Osmanlı Ordusu karadan ve denizden harekete geçerek Mora'ya saldırıda bulunarak Mora'yı aldı (1715).

OSMANLI-VENEDİK, OSMANLI -AVUSTURYA İLİŞKİLERİ VE PASAROFÇA ANTLAŞMASI (1715-1718):

Osmanlı Devleti kaybettiği toprakları geri alma ümidindeydi. Bu sıralarda Mora halkının yardım çağrısı üzerine, Venediklere karşı sefere çıkıldı ve Mora Yarımadası'nın tamamı ele geçirildi. Hemen sonra Korfu Adası da Osmanlılar tarafından kuşatıldı.

Avusturya bu durumun Karlofça Antlaşması'na aykırı olduğunu ileri sürerek Osmanlı'dan tazminat istedi. Osmanlı Devleti bunun üzerine Avusturya'ya da savaş ilan etti (1716).

Avusturya ile **Petervardin**'de yapılan savaşta Osmanlı Ordusu yenildi, komutan Veziriazam Damat Ali Paşa savaşta öldürüldü.

Nevşehirli Damat İbrahim Paşa sadrazam olunca barışçı bir siyaset izledi. İngiltere ve Hollanda'nın aracılığı ile **Pasarofça Antlaşması** imzalandı (1718).

Yapılan antlaşmaya göre:

-Mora Yarımadası ve Girit İskelesi Osmanlılara bırakıldı.

-Belgrad, Banat, Sırbistan'ın kuzeyi ve Eflâk'ın batısı Avusturya'ya verildi.

-Dalmoça kıyıları, Arnavutluk ve Hersek kıyılarındaki bazı kaleler ve adalar Venediklilere bırakıldı.

Böylece Venedikliler Ege kıyılarından uzaklaştırılmış oldu.

Savaşın Önemi:

Osmanlı Toprak kaybettiği ikinci önemli antlaşmadır.

Lale devri bu antlaşmadan sonra başlamıştır.

Mora geri alınmış, Belgrat Avusturya'ya bırakılmıştır.

Belgrat'ın Avusturya'nın eline geçmesi bölgedeki güçler dengesinin Osmanlı Devleti'nin aleyhine dönmesine neden oldu.

Avusturya'nın bundan sonra Osmanlıların elindeki Balkanlara dönmesi

nedeniyle Osmanlı Avusturya için yeni önlemler almaya çalışmıştır.

Bu anlaşma ile Osmanlı devleti kaybettiği toprakları geri alma umutlarını sonlandırmıştır.

Osmanlı bu antlaşmadan sonra savunmaya çekilmiştir.

OSMANLI-İRAN İLİŞKİLERİ:

XVIII. yüzyılda

İran'da Afgan ayaklanmaları, siyasi bunalıma neden oldu.

Bu durum Dağıstan'ın İran hâkimiyetinden çıkıp Osmanlı Devleti'ne bağlanmasına neden oldu. XVI ve XVII.

Yüzyıllarda Osmanlı – İran mücadelelerinden faydalanan Ruslar sessizce Volga bölgesine yerleşmişlerdi. **1556'da Astarhan'ı ele geçirerek Azerbaycan ile komşu olmuştu.**

Osmanlı Devleti Rusların Kafkasya üzerindeki politikalarını biliyordu. I. Petro'nun Prut Savaşı'nda Osmanlılara yenilince İran'ın iç karışıklıklarından faydalanmak isteyen Rusya İran'a saldırdı ve İran'ın kuzeybatı eyaletlerini ve Bakü'yü ele geçirdi.

Osmanlı Devleti;
Rusların İran'da ilerlemesinin önüne geçmek hem de İran'ın iç karışıklığından yararlanmak için dönemin Sadrazamı Damat İbrahim Paşa'nın

girişimleri ile İran üzerine bir sefer düzenlendi. Osmanlılar Tiflis, Revan ve Nahcivan'ı ve ardından da Tebriz ve Güney Azerbaycan'ı (Batı İran) ele geçirdiler.

Osmanlılar Rusların daha güneye inmesine neden oldu ve Rusya ile çatışma durumu ortaya çıktı. Fransa'nın araya girmesi üzerine Rusya ile Osmanlı devleti arasında ilk defa dostluk anlaşması İran Mukasemenâmesi (İstanbul Antlaşması) imzalandı (1724) .

Rusya ile Osmanlılar arasında İran'ın Kafkasya toprakları paylaşıldı. Anlaşmaya göre: Osmanlılar; Gürcistan, Şirvan, Azerbaycan, Ruslara ise Kafkaslar ve Hazar Bölgesi Rusya'da kalmış Afşar Türkmenlerinden **Nadir Şah'ın** İran'da yönetime geçmesi İran'ın yeniden güçlenmesine neden oldu. İran Şahı bu anlaşmayı kabul etmeyerek her iki devlete karşı başarılı mücadelelerini sürdürdü. (Osmanlılar ile İran arasında çıkan bu savaşlar aralıklarla 1779'yılına kadar sürdü.)

Osmanlı İran Mücadeleleri sırasında İstanbul'da Patrona Halil isyanı çıkmış, padişah değişikliği olmuştu, Sadrazam Damat İbrahim Paşa öldürülmüş ve I. Mahmut tahta geçmişti. I. Mahmut devletin iç işlerini düzelttikten sonra tekrar İran ile savaşa devam etmiştir. 1731 yılında yapılan savaş sonucunda **Ahmet Paşa Antlaşması** yapıldı (1732).

Anlaşmaya göre; Tebriz, Batı İran ve Azerbaycan İran'a Kafkasya Osmanlılara bırakılmıştır.

1736'da Safevi hanedanlığına son vererek Şah Tahmasb'ı devirerek tahtı ele geçiren Avşar Türklerinden Nadir Şah döneminde İran oldukça güçlendi. 1736-1739 Osmanlı-Avusturya ve Rus savaşlarından istifade etmek isteyen Nadir Şah; Afganistan, Kerkük ve Musul'a saldırdı. Osmanlıların İran üzerine sefer düzenlemek için Kırım'dan yardım istemesi durumu karşısında İran barış isteğini iletmış. Bunun üzerine 1746 yılında yapılan Osmanlı – İran savaşları sonucunda Tahran yakınlarında **Kerden** adı verilen ve Kasr-ı Şirin Antlaşması esas alınan bir antlaşma yapıldı.

OSMANLI - RUS İLİŞKİLERİ (1736-1739) Osmanlı- Rus Savaşları ve Belgrat Antlaşması:

Rusların, Lehistan'ın iç işlerine karışması ve sınır olaylarını gerekçe göstererek 1736'da Kırım'ı işgal etmeleri sonucu Osmanlı-Rus ilişkileri bozuldu. Padişah I. Mahmut döneminde Osmanlılar Ruslara Savaş

açtılar. Rusya ile ittifak anlaşması yapmış olan Avusturya da Osmanlılara savaş açtı.

Sebepleri:

- Osmanlı İran savaşlarında Osmanlı Ordusu Kuzey Kafkasya'da Ruslar tarafından engellenmesi,**
- Kırım'da Bahçe Saray Şehrine kadar Rusların saldırması**
- Balkan Ortodokslarını kışkırtması üzerine Ruslarla savaşlar başlamıştır.**

Ancak Rusya ile Avusturya yapmış olduğu anlaşmaya uyarınca Avusturya, Osmanlı İmparatorluğuna savaş açması nedeniyle Osmanlı imparatorluğu iki cephede savaştı.

1736 yılında Rusya'ya açılan savaşta Kırım kuvvetleri Rusları yendiler. Avusturya'nın saldırısı püskürtülerek Bosna'da durdurabildi. Fransa'nın (Osmanlı imparatoru Savaşacak güçte idi) araya girmesi ile savaş durdurularak **1739'da Belgrat Anlaşması** yapıldı.

Yapılan antlaşmaya göre;

- Avusturya, Pasarofça Antlaşması ile aldığı Belgrat'ı geri verecek.
- Rus Çarı Avusturya imparatoru ve Fransa kralına eşit sayılacak,
- Azak kalesi yıkılmak şartıyla Ruslara bırakılacak.
- Savaşta Ruslar ele geçirdikleri toprakları geri verecek.
- Karadeniz'de Rus savaş ve ticaret gemileri bulunmayacaktır.(Karadeniz yeniden bu anlaşma ile Türk gölü haline geldi.)

Önemi:

- Osmanlı Devleti'nin XVIII. Yüzyılda Batı'da imzaladığı son kazançlı antlaşmadır.
- Belgrat antlaşması Karadeniz'in Osmanlıya ait olduğunu belirten en son antlaşmadır.
- Rus Çarı protokol bakımından Osmanlı Padişahına eşit sayılması Osmanlı'nın Ruslara karşı üstünlüğünü kaybetmesine neden oldu.
- Antlaşmada arabuluculuk yapan Fransa Osmanlı Devleti'nden yeni imtiyazlar sağlaması Osmanlı için sonraki dönemlerde ekonomisini olumsuz etkilemiştir.

Kanuni döneminde Fransa'ya verilen Kapitülasyonlar sürekli hale getirildi (1740).

KÜÇÜK KAYNARCA ANTALŞAMASI (1774)

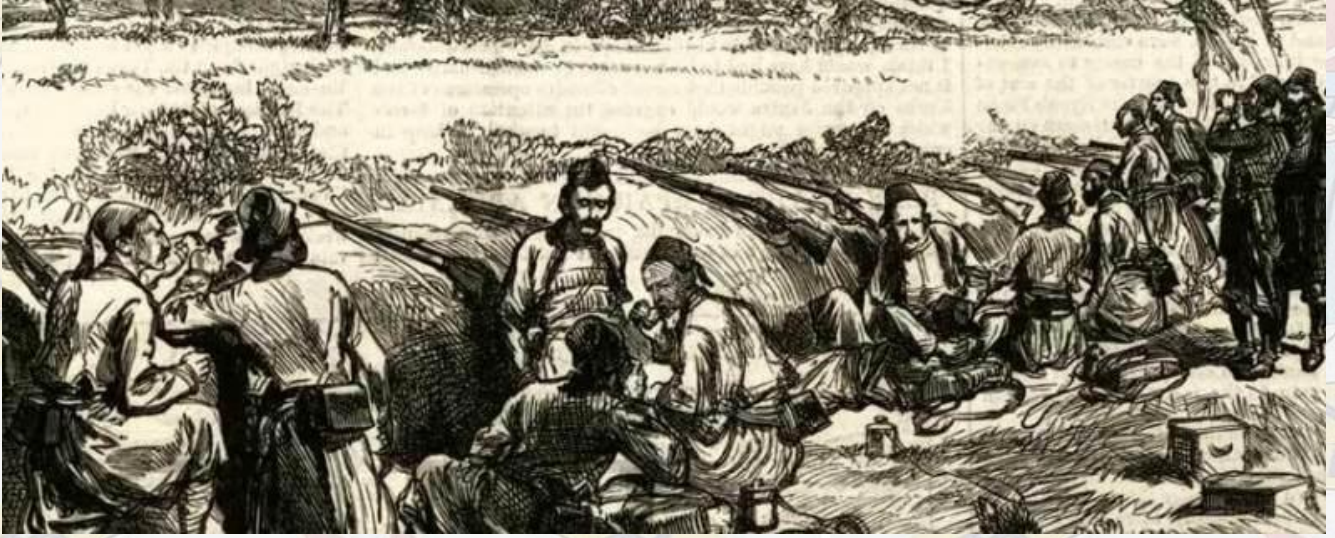
(1768-1774) Lehistan Sorunu ve Osmanlı- Rus Savaşları

1760 yıllarında Rusya'nın başında Çariçe II. Katerina bulunuyordu. Katerina, Petro' nun vasiyeti üzerine, **-Karadeniz'e inmek**
-Kırım ve Kafkasya'yı almak istiyordu.
-Balkanlarda Rusya'ya bağlı Hıristiyan krallıklar kurmak istiyordu.

Leh (Polonya) Kralı'nın ölümü üzerine Katerina kendi denetiminde olan birini seçti. Fakat Lehistan vatanseverler bunu kabul etmeyerek ayaklandılar. Rusya bunun üzerine Lehistan'a asker gönderdi. Ruslar bunun üzerine, Lehistan'da büyük katliamda bulundular.

Rus askerlerinin önünden kaçan Le

hiler Osmanlı'ya sığındı.

Ruslar Osmanlıları takip ederek Osmanlı topraklarına saldırdılar ve Balkan milletlerini isyana kışkırttılar.

Bu olaylar sonunda Osmanlı-Rus Savaşı çıktı ve 6 yıl sürdü (1768). Ruslar bu sürede Eflâk ve Boğdan'ı ele geçirerek Kırım'ı da işgal ettiler.

Ancak Osmanlıların Balkanlarda Rusya karşısındaki yenilgileri devam etti. Ruslar Kartal Ovası Muharebesi'nde, Osmanlı yeniçerileri ve Kırım tatarlarından oluşan büyük bir orduyu ağır bir yenilgiye uğrattı.

Bu meydan muharebeleri akabinde savaşın yönü tamamen Osmanlı İmparatorluğu aleyhine döndü.

Rus birlikleri İsmail, Akkerman, Bender kalelerini ellerine geçirdiler. Ayrıca Çariçe II. Katerina Aleksey Grigoryeviç Orlov komutasındaki Rus donanmasını Baltık Denizi'nden Akdeniz'e gönderdi.

Artık yeniçeriler isyan çıkarmaktan başka bir işe yaramamaktaydı.

Baltık Denizinden hareket eden Rus Donanması İngilizlerin yardımıyla Cebelitarık Boğazı'nı geçerek Akdeniz'e girdi.

İlk defa Akdeniz'e giren Rus donanması İzmir yakınlarında Çeşme burnu ile Sakız adası arasında Osmanlı donanmasıyla savaşa tutuştu. 5-7 Temmuz 1770 tarihleri arasında yapılan bu savaşta Rus donanması Osmanlıları büyük bir yenilgiye uğrattı. Çeşme yakınlarında Osmanlı Donanmasını yaktılar (1770). Cezayirli Hasan Paşa bir

müddet sonra Rusları Akdeniz'den çıkardı. Prusya, Avusturya ve Rusya; Polonya (Lehistan)'yı aralarında paylaştılar.

III. Mustafa kederinden öldü (1774). Yerine I. Abdülhamit padişah oldu.

Bu sırada Rus kuvvetleri sadrazam Muhsinzade Mehmet Paşayı kuşatma altına alması üzerine Osmanlıları barışa zorladı. Ayrıca Rusların Balkan topraklarında ilerlemeleri **Avusturya ve Prusya'yı** endişelendirdi. Bu iki ülkenin araya girmesi üzerine Ruslar ile Küçük Kaynarca Antlaşması imzalandı. Bu antlaşma Osmanlıların imzaladığı şartları en ağır antlaşma olmuştur.

Küçük Kaynarca Antlaşması:

Küçük Kaynarca Anlaşması; Sadrazam Muhsinzade'nin isteği üzerine

Ruslar ile şartları çok ağır olan bir anlaşma imzalandı. Buna göre;

1.Kırım'a Bağımsızlık verilecek. Sadece dini bakımdan halifeye bağlı kalınacak.

2.Kuzey Kafkasya'nın bazı yerleri, Kılburnu, Yenikale, Kerç ve Azak kaleleri Ruslara verildi.

3.Ruslar; Eflak, Boğdan ve Akdeniz' deki adaları ve Gürcistan'daki bazı toprakları geri veriyordu. Ancak buraların halkının ihanetinden dolayı affını istiyordu.

4. Ruslar Karadeniz ve Akdeniz sularında serbestçe dolaşabilecek ve Fransa ile İngilizlere tanınan Kapitülasyonlardan faydalanacaklar.

5. Rus Hıristiyanları ve rahipleri, kutsal yerleri serbestçe ziyaret edebilecekleri.

6. Osmanlı Devleti Savaş tazminatı ödeyecek.

7. Ruslar, Balkanlarda istediği yerde konsolosluk açabilecek ve İstanbul'da daimi elçiliği bulunacaktı

Not: Anlaşmanın gerçek metinlerinin hiçbirinde Ortodoks Hıristiyanların himayesinin Ruslara verildiğini belirten madde olmamasına rağmen Ruslar, 1775 yılında antlaşmanın değiştirilmiş Fransızca metnine Ortodoks Hıristiyanların Rusların himayesinde olduğunu belirten madde ekleyerek dünya kamuoyunda Osmanlı devleti üzerinde baskı oluşturmaya çalıştılar.

Küçük Kaynarca Antlaşması'nın Önemi:

En önemli madde; Kırım'a bağımsızlık verilmesi ve

Ortodoks Hıristiyanlığına koruma görevini üstlenmesidir. Bundan da anlaşılacağı gibi Karadeniz'e bir daha sahip olamama, ikincisi ise Rusya iç işlerimize karışma hakkını elde ediyordu.

Osmanlı Devleti tarihinde ilk defa savaş tazminatı ödedi. Bu durum Osmanlı hazinesini olumsuz yönde etkilemiştir.

Küçük Kaynarca Antlaşması Osmanlı Devleti'nin uluslararası saygınlığını kaybettirmiştir. Bu antlaşma XVIII. Yüzyıldaki yaptığı en ağır antlaşmadır.

Osmanlı tarihinde Rusya'ya ilk kapitülasyonlar bu antlaşma ile verilmiştir.

Bu antlaşma ile Karadeniz Türk gölü olma özelliğini yitirmiş, Karadeniz'in kuzey sahilleri Rusların denetimine girdi.

Grek ve Dakya Projeleri:

Grek Projesi: İstanbul merkez olmak üzere bir Rus prensinin yönetiminde Grek devleti kurulacaktı. II. Katerina, 1779'da doğan torununa Bizans İmparatorluğu'nun kurucusu Konstantin'in adını vermişti.

Dakya Projesi: Rusya ve Avusturya arasında Osmanlı topraklarını paylaşmak amacıyla hazırlanmıştır. Projeye göre Eflak-Boğdan ve Besarabya'da yani Dinyester ve Tuna Nehirleri arasında **Dakya** adıyla Rusya ve Avusturya'ya bağımlı bir devlet kurulacaktı.

Kırım Meselesi ve Aynalıkavak Tenkihnamesi 1779:

Rūsların niyeti Kırım'ı tamamen ele geçirmektir. Bunu Hem Osmanlı Hükümeti, hem de Kırım ileri gelenleri ve Kırım halkı biliyordu.

Kırım Hanı Sahip Giray'ın 1775'te hanlığını bırakması üzerine Rusya bağımsız olan Kırım'ın işlerine karışarak, kendi taraftarı olan Şahin Giray'ı Han olarak seçtirmek için Kırım'a girdi. Bunun için Kırımlılar bir heyet göndererek Osmanlı imparatorluğuna bağlanmak istediler. Ruslar ise; para ile kendilerini tutan bir

zümre oluşturdular ve Şahin Giray'ı Kırım Hanı yaptılar. Osmanlı, Şahin Giray'ın hanlığını tanımayınca savaş durumu ortaya çıktı.

Fransa'nın arabuluculuğu ile Rusya ile **Aynalıkavak Tenkihnamesi** (1779) (düzeltmesi) imzalandı. Buna göre;

-Ruslar Kırım'dan çekilecek

-Osmanlı da Şahin Giray'ın hanlığını tanıyacaktı.

Bu olaydan sonra; Kırım'da iç savaş çıktı ve sonunda II. Katarina yönetimindeki Ruslar 1789 yılında Şahin Giray'a karşı çıkan isyanı bastırmak bahanesi ile Kırım'a girerek Kırım'ı işgal etti. Daha sonra da Kırım'da binlerce Türk'ü kılıçtan geçirip Kırım'ı Rusya'ya bağladı (1779).

Rusya bu antlaşmadan sonra Avusturya ile Osmanlı topraklarını paylaşmak için antlaşma yaparak 1783 yılında Kırım'ı kendi topraklarına kattığını dünyaya ilan etti.

OSMANLI-RUS VE AVUSTURYA- İLİŞKİLERİ (1791-1792): Ziştovi ve Yaş Antlaşmaları:

Çariçe II. Katarina Osmanlı'nın yıkılabileceğini düşünerek Avusturya ile bir anlaşma yaptı. Buna göre Rumeli topraklarını aralarında paylaşacaklar ve İstanbul'da da bir Bizans imparatoru kuracaklardı.

Bunun üzerine Osmanlılar; Rusya'ya 1787'de savaş açtı. Osmanlılar, Rusları Kırım ve Kafkasya'dan çıkarmak istiyordu.

Savaşta Avusturya'da Rusya'nın yanında yer alırken Osmanlı Devleti ise **Prusya** ve **İsveç** ile ittifak antlaşması yaptı. Bu ittifaklar sonuç vermedi ve Osmanlı devleti iki ateş arasında farklı iki cephede savaştı. Ruslar Özü Kalesi'ni alarak Bütün Türkleri kılıçtan geçirdiler. Padişah I. Abdülhamit kederinden öldü. Yerine III. Selim padişah oldu (1789). Bu sırada Fransa da ihtilal olmuş bütün Avrupa, Fransız İhtilali'ne karşı cephe almıştı. Avusturya savaşta başarılı olamayacağını anlayınca **Ziştovi Antlaşması'nı** imzalayarak savaştan önceki sınırlarına çekildi (1791).

Bundan sonra Ruslar da "**Yaş Antlaşması**" ile savaştan çekildiler (1792). Antlaşmaya göre;

- Dinyester nehri iki devlet arasında sınır oldu.
- Osmanlı Devleti Kırım'ın Ruslara ait olduğunu kabul etmek zorunda kaldı.

Sonuç olarak, Osmanlıların Kırım'ı kurtarma istekleri ile Rusya ve Avusturya'nın Grek Projesi (İstanbul'da Bizans İmparatorluğunu hortlatmak) gerçekleştirememiştir.

Osmanlı Devleti yeni topraklar kaybetmiş ve "Dağılma Dönemi" başlamıştır.

Önemi: Osmanlı Devleti'nin Kırım üzerindeki bütün haklarını kaybetmesi ile Ruslar, Karadeniz yoluyla İstanbul ve Boğazları tehdit edebilecek güce ulaşmış oldu.

Fransız İhtilali'nin çıkması Osmanlı Devleti'nin toprak kaybını azaltmıştır. Bu antlaşmaların yapılmasıyla ortaya çıkan barış ortamı III. Selim'in ıslahatlara başlamasına ortam hazırlamıştır.

OSMANLI-FRANSA İLİŞKİLERİ:

1535 yılında (Kanuni Sultan Süleyman) iyi ilişkiler yapmışlar, hatta Belgrat savaşında Osmanlılara taraf tutmuşlardı.

Fransızlar ile aramızdaki bu dostluk 1789 (Fransız ihtilali) 'a kadar sürmüştü. 1795-1799'da iyice bozulmuştu.

Osmanlı –Fransız Savaşı **Napolyon Bonapart** komutasındaki Fransız donanmasının Mısır'ı işkâl etmesi ile başlamıştı (1798).

Bu olay İngiltere ve Rusya'nın tepkisini çekti İngiltere ve Rusya'nın da yardımıyla Fransızlar Mısır' da yenilmiş ve Napolyon Fransa'ya kaçmıştı. Yapılan bir anlaşma ile Fransızlar Mısırdan çekilmiştir.

İngiliz donanması Fransız donanmasını **Ebukır Limanı** önlerinde yaktı.

Donanmasını kaybeden Fransa Osmanlı Devleti'ni barışa zorlamak için Suriye üzerine yürüdü ve Akka Kalesi'ni kuşattı.

Cezzar Ahmet Paşa komutasındaki Nizam-ı Cedit askerleri karşısında ilk yenilgisini aldı. Fransa 1801'de **Elariş Antlaşması** ile Mısır'dan çekildi. Osmanlı Fransız savaşı 1802 yılında yapılan **Paris Antlaşması** ile sona erdi. Bu anlaşma ile;

-Mısır Osmanlı Devleti'ne geri verildi.

-İngiltere'ye Karadeniz'de ticaret yapma hakkı tanındı.

Fakat Rusların Ege Adaları'nda milliyetçilik propagandası yapması, İngilizlerin de Mısır'a yerleşmek istemeleri Osmanlı Devleti'nin Fransa ile dostluğa yeniden önem vermesine neden oldu.

ÖRNEK TEST:

1.Köprülü Mehmet paşayı sadrazamlığa getirildiğinde bazı şartlar ileri sürmüştü.

Bu şartlar;

- Saray devlet işlerine karışmayacak
- Atamaları kendisi yapacak
- Saraya sunulan projeler kabul edilecek
- Hakkında bir suçlama olursa savunması alınmadan cezalandırılmayacak

K. Mehmet Paşa'nın bu şartları ileri sürmesindeki amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yapacağı ıslahatlara uygun ortam hazırlamaktır.
- B) Merkezi yönetimi ele geçirmek
- C) Kendi otoritesini güçlendirmek
- D) Fitne ve fesadı ortadan kaldırmak
- E) Sarayın yönetimdeki etkisini ve gücünü artırmak

2. XVIII. Yüzyılda Osmanlı Devleti'nde,

-savaşların yenilgiyle sonuçlanması,

- toprak kayıplarının devam etmesi

Aşağıdaki alanların hangisinde ıslahatlara ağırlık verilmesine neden olmuştur?

A) Kültürel B) Askeri C) Hukuk D) Ekonomik E) Toplumsal

3. Aşağıdakilerden hangisinde Mısır Sorunu ve Hünkâr iskelesi Antlaşması'yla ilgili doğru bilgi içermemektedir?

A) Osmanlı Devleti'nin iç sorunu olarak başlayan "Mısır Sorunu" uluslararası boyut kazanarak Avrupa sorunu haline gelmiştir

B) Rusya'nın Karadeniz'de güvenliği artmış, İngiltere ve Fransa'nın Akdeniz'deki çıkarları tehlikeye düşmüştür.

C) II. Mahmut, Mehmet Ali Paşa'ya karşı Rusya'nın desteğini sağlayarak kendisini güvenceye almıştır.

D) Boğazlar sorunu ortaya çıkmıştır.

E) Balkan savaşlarının çıkmasına neden olmuştur.

4. Aşağıdaki olaylardan hangisi Osmanlı Devleti'nin duraklama dönemine girmesinin iç nedenlerinden biri değildir?

A) Coğrafi Keşiflerle Osmanlı Devleti'nin ticaret yolları denetimini kaybetmesi

B) Ordunun bozulması

C) Merkezî yönetimin bozulması

D) Tımar sisteminin bozulması

E) Yöneticilerin rüşvet ile göreve gelmeleri

5. Rusya ilk kez boğazlardan serbest geçebilme hakkını aşağıdaki antlaşmalardan hangisiyle elde etmiştir?

A) Berlin Antlaşması

B) 1856 Paris Antlaşması

C) Hünkâr İskeleyi Antlaşması

D) Yaş Antlaşması

E) Küçük Kaynarca Antlaşması

1-A , 2-B, 3-E, 4-A, 5-C